

ثبت: ۹۱۰

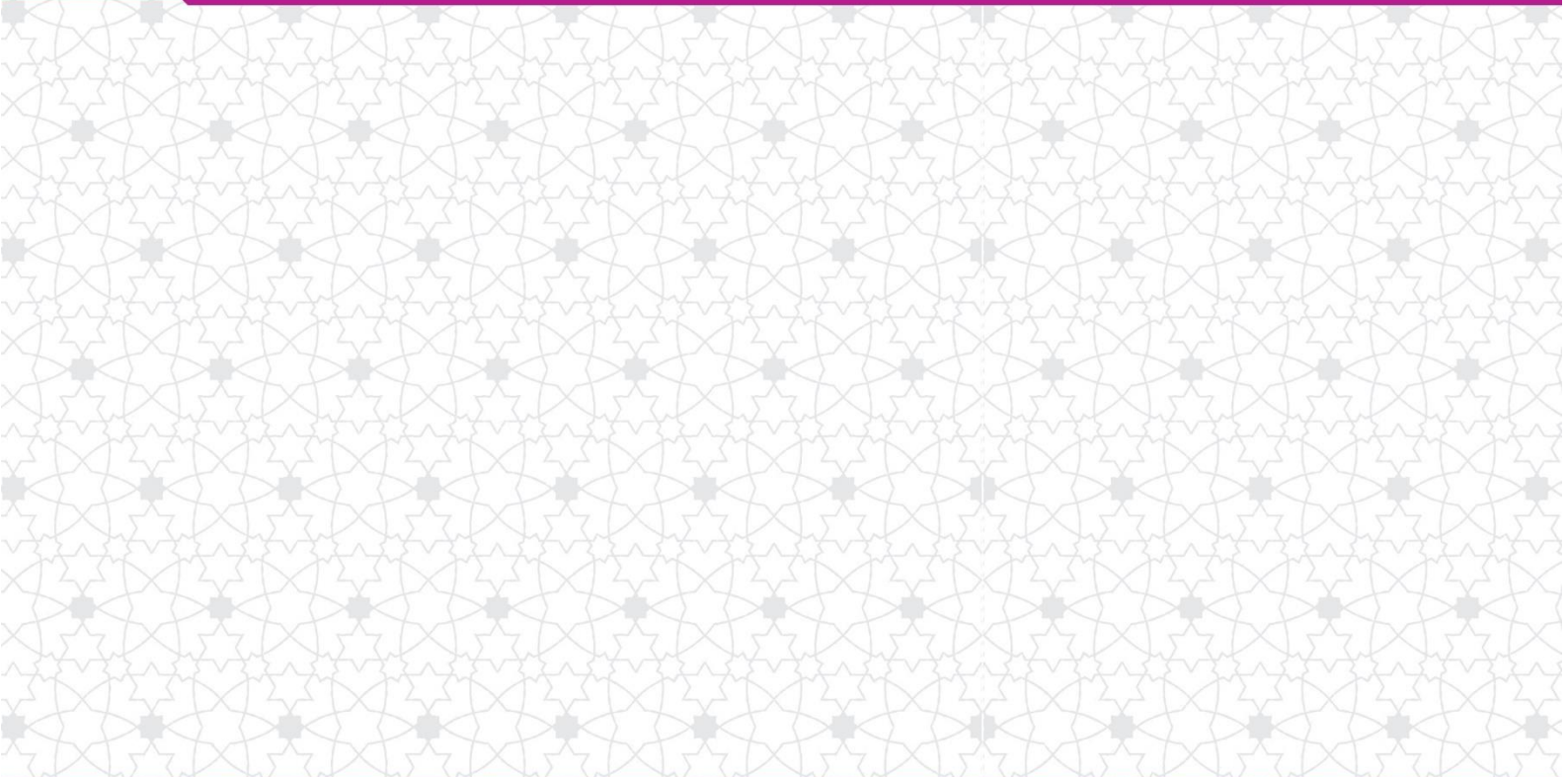
تیر: ۱۴۰۲

شماره مسلسل: ۱۹۰۴۹

دفتر
مطالعات
آموزش و فرهنگ

بررسی لایحه برنامه هفتم توسعه (۴): حوزه آموزش و پرورش و ارائه احکام پیشنهادی

شماره مسلسل: ۱۹۰۴۹

کد موضوعی: ۲۷۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه برنامه هفتم توسعه (۴): حوزه آموزش و پرورش و ارائه احکام پیشنهادی

نام دفتر: مطالعات فرهنگ و آموزش (گروه آموزش و پرورش)

تهیه و تدوین کنندگان: محمدصادق عبداللهی، حجت‌اله بنیادی

همکار: محمدحسین علیمردانی

اظهار نظر کننده: رضا بختیاری‌نژاد

ناظر علمی: موسی بیات

ویراستار ادبی: شیوا امین اسکندری

واژه‌های کلیدی:

۱. آموزش و پرورش
۲. سند تحول بنیادین
۳. کیفیت آموزش
۴. عدالت آموزشی
۵. برنامه توسعه

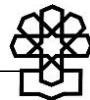

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۴/۵

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	خلاصه مدیریتی
۲	مقدمه
۲	بررسی کلیات برنامه توسعه آموزش و پرورش در لایحه برنامه هفتم توسعه
۴	اظهار نظر در خصوص احکام لایحه برنامه هفتم توسعه در حوزه آموزش و پرورش
۱۷	منابع و مآخذ

بررسی لایحه برنامه هفتم توسعه (۴): حوزه آموزش و پرورش و ارائه احکام پیشنهادی

چکیده

برنامه‌های پنج‌ساله توسعه یکی از محوری‌ترین اسناد حکمرانی در ایران است که به نیت ریل‌گذاری حرکت کشور در سال‌های اجرای برنامه نگاشته می‌شوند؛ البته چه در حوزه برنامه‌ریزی و چه در حوزه عمل این برنامه‌ها با چالش‌های بسیاری مواجه بوده‌اند که موجب شده عملاً کمتر اجرایی شوند و بسیاری از احکام نیز به کلی قابلیت اجرا نداشته باشند. اکنون با ارائه لایحه برنامه هفتم توسعه به مجلس شورای اسلامی بررسی این برنامه در حوزه کلان و جزئی حائز اهمیت است. بررسی لایحه برنامه هفتم نشان می‌دهد که با وجود ارتقای نسبت به برنامه‌های گذشته و تلاش برای مسئله‌محور بودن احکام و پیش‌بینی اهداف کمی اما همچنان با مشکلاتی اساسی مواجه است. از جمله این مشکلات می‌توان به ابهام در متن و فقدان شفافیت در تقسیم وظایف و اجرا، شاخص‌ناپذیری و فقدان اهداف کمی قابل‌ارزیابی به همراه راهبرد مشخص برای تحقق، نداشتن قابلیت اجرا و اثربخشی در طول دوران برنامه، مشابهت احکام با احکام قوانین بودجه سنواتی و نداشتن منطق برنامه توسعه، غیرضرور و تکرار قوانین موجود و بیان مسائل بدیهی و فقدان زمان‌بندی برای اجرا اشاره کرد. در گزارش پیش‌رو به شکلی مبسوط به بررسی کلیات و جزئیات احکام پرداخته خواهد شد.

خلاصه مدیریتی

بررسی کلیات لایحه برنامه هفتم توسعه در حوزه آموزش و پرورش نشان می‌دهد که همچنین این برنامه نیز همچون عمده برنامه‌های گذشته دچار فقدان ایده‌محوری و نگاه کلان به توسعه در آموزش و پرورش است؛ در واقع احکام آمده احکامی جزئی و بخشی می‌باشند که هرچند تلاش شده است تا ذیل مسائل «سرمایه انسانی»، «کیفیت و عدالت تربیتی»، «بازماندگان از تحصیل»، «نظام مدیریتی» و «آموزش و پرورش به‌مثابه امر ملی» نوشته شوند اما باز هم نتوانسته است انسجام لازم را حول ایده‌ای محوری برای نیل به نقطه‌ای مشخص در پنج‌ساله آینده شکل دهد. همچنین این احکام نسبتی ساختاری و مشخص با سند تحول بنیادین آموزش و پرورش ندارند و در نتیجه باز هم مانند برنامه پنجم و ششم نمی‌تواند مدعی تلاش برای اجرایی‌سازی بخشی از سند تحول در سال‌های پیش‌رو باشد. در واقع مطلوب آن بود که اجرایی‌سازی سند تحول بنیادین در سال‌های پس از تصویب در بازه‌های زمانی پنج‌ساله (مطابق با برنامه‌های توسعه) برنامه‌ریزی شود و اکنون یک گام پنج‌ساله دیگر برای اجرای این سند برداشت.

از دیگر نقاط قوت برنامه هفتم تلاش برای تعریف اهدافی کمی برای هر یک از حوزه‌های محل بحث است. این اهداف هرچند امری مطلوب و روبه‌جلو است اما به نظر می‌رسد به دلیل فقدان تعریف وضعیت پایه، نبود مستندات علمی و اسناد پشتیبان مطالعاتی و تقسیم‌بندی به گام‌های عملیاتی در سال‌های پیش‌رو به نتیجه مطلوب نخواهد رسید. بررسی جزئیات نیز نشان می‌دهد در موارد متعددی اختیارات مجلس شورای اسلامی به هیئت وزیران یا شورای عالی

انقلاب فرهنگی سپرده شده است که مغایر اصل (۸۵) قانون اساسی است و در مجموع می‌توان احکام مذکور را دچار مشکلاتی همچون ابهام در متن و فقدان شفافیت در تقسیم وظایف و اجرا، شاخص‌ناپذیری و فقدان اهداف کمی قابل ارزیابی به همراه راهبرد مشخص برای تحقق، نداشتن قابلیت اجرا و اثربخشی در طول دوران برنامه، مشابهت احکام با احکام قوانین بودجه سنواتی و نداشتن منطق برنامه توسعه، غیرضرور و تکرار قوانین موجود و بیان مسائل بدیهی و فقدان زمان‌بندی برای اجرا دانست.

مقدمه

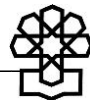
برنامه‌های پنج‌ساله توسعه که اکنون به هفتمین آنها رسیده‌ایم در صورتی که به شکلی دقیق و علمی تدوین شوند و شاخص‌های لازم (مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۴۰۲) رعایت شود، می‌توانند ریلی مهم برای توسعه و تحول کشور باشد. با وجود این سطح از اهمیت، در سال‌های گذشته به دلایل مختلف برنامه‌های توسعه به سرانجام مطلوب نرسیدند؛ برنامه‌های توسعه در حوزه آموزش و پرورش نیز به تبع دارای مشکلات عدیده‌ای در ادوار گذشته بودند (مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۴۰۰) که موجب عدم تحقق آنها شد. بررسی لایحه برنامه هفتم توسعه در حوزه آموزش و پرورش نشان می‌دهد هرچند تدوین‌کنندگان برنامه تلاش کرده‌اند بخشی از مشکلات گذشته را اصلاح کند اما همچنان برخی از اصلی‌ترین مشکلات احکام به قوت خود باقی مانده‌اند که در صورت عدم اصلاح موجب خواهند شد برنامه هفتم نیز به سرانجام برنامه‌های سلف خود دچار شود. با این هدف در گزارش پیش‌رو پس از بررسی کلیات احکام حوزه آموزش و پرورش در لایحه برنامه هفتم توسعه، جزئیات احکام واکاوی شده است و پیشنهادهایی برای تکمیل و اصلاح ارائه می‌شود.

بررسی کلیات برنامه توسعه آموزش و پرورش در لایحه برنامه هفتم توسعه

مجموع احکام برنامه‌های توسعه در حوزه آموزش و پرورش هرچند نسبت به برنامه‌های توسعه پیشین دقیق‌تر و مسئله‌مندتر شده و تلاش شده تا احکام ذیل مسائل «سرمایه انسانی»، «کیفیت و عدالت تربیتی»، «بازماندگان از تحصیل»، «نظام مدیریتی» و «آموزش و پرورش به‌مثابه امر ملی» نوشته شوند اما باز هم نتوانسته است انسجام لازم را حول ایده‌محوری برای نیل به نقطه‌ای مشخص در پنج‌ساله آینده شکل دهد.

از این‌رو احکام آمده به مجموعه‌ای از احکام بخشی، غیرمرتبط و بدون ایده‌محوری شبیه است که به‌جای نگاه کلان به توسعه آموزش و پرورش و برنامه‌ریزی برای نیل به اهداف کلان پنج‌ساله، به‌صورت بخشی و با نگاه صرف به چالش‌های امروز و بدون توجه به اقتضائات آینده نوشته شده است.

بر این اساس به‌نظر می‌رسد سند تحول بنیادین به‌عنوان اصلی‌ترین سند بالادستی نظام آموزش و پرورش، محور برنامه‌های پنج‌ساله آتی آموزش و پرورش قرار نگرفته است؛ مطلوب آن بود که اجرایی‌سازی سند تحول بنیادین در سال‌های پس از تصویب در بازه‌های زمانی پنج‌ساله (مطابق با برنامه‌های توسعه) برنامه‌ریزی شود و اکنون یک گام پنج‌ساله دیگر برای اجرای این سند برداشت.

در حال حاضر نمی‌توان نقطه مطلوب نظام آموزش و پرورش را در پایان برنامه تصویر کرد تا نسبت آن را با سند تحول بنیادین معین نمود؛ تنها در ابتدا شاخص‌هایی ذکر شده است که آنها نیز در مواردی کلی و آرمان‌گرایانه است و بعید است که مجری بتواند به تمام آن دست یابد. اکنون احکام مرتبط با آموزش و پرورش را می‌توانیم مجموعه‌ای از احکام جزئی بدانیم که احکام خوب جزئی دیگری را هم که می‌توانسته در خود جای دهد از قلم انداخته است و البته مشخص هم نیست که این مجموعه‌ای از احکام تا چه میزان در حل مسئله بالاسری خود طی پنج‌ساله آتی موفق خواهند بود. از سوی دیگر برنامه‌ریزی پنج‌ساله نسبتی با آینده پیچیده پیش‌رو ندارد و احکام آمده نمی‌تواند تصویرگر مدرسه‌ای پیش‌رو باشد که در پایان برنامه، پذیرای دانش‌آموزان متولد دهه ۱۴۰۰ با تغییرات نسلی به‌وجود آمده باشد. نظام آموزش و پرورش با چنین برنامه‌ریزی‌ای در برابر آماج فناوری‌های نوین و تحولات آتی، راهبرد فعالانه‌ای ندارد. این در حالی است که در بند «۲۰» سیاست‌های کلی بر «افزایش شتاب پیشرفت و نوآوری علمی و فناوری» به جهت «روزآمدسازی و ارتقای نظام آموزشی و پژوهشی کشور» تأکید شده بود.

علاوه بر آنچه که آمد ایرادهایی از قبیل موارد ذیل نیز به احکام حوزه آموزش و پرورش وارد است:

- ابهام در متن و فقدان شفافیت در تقسیم وظایف و اجرا؛
- شاخص‌ناپذیری و فقدان اهداف کمی قابل ارزیابی به همراه راهبرد مشخص برای تحقق؛
- نداشتن قابلیت اجرا و اثربخشی در طول دوران برنامه؛
- مشابهت احکام با احکام قوانین بودجه سنواتی و نداشتن منطق برنامه توسعه؛
- غیرضرور و تکرار قوانین موجود و بیان مسائل بدیهی؛
- فقدان زمان‌بندی برای اجرا؛

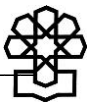
با وجود آنچه آمد در ادامه تلاش خواهد شد با حفظ انتقاد از نبود ایده‌محوری و بخشی بودن احکام، جزئیات متن حاضر را با رویکرد کارشناسی بررسی و تا حد ممکن به اصلاح جزئیات پرداخت و در انتها نیز پیشنهادهای الحاقی برای تکمیل برنامه‌ها ارائه کرد.

اظهار نظر در خصوص احکام لایحه برنامه هفتم توسعه در حوزه آموزش و پرورش

با وجود انتقادهایی که به کلیات احکام حوزه آموزش و پرورش در لایحه برنامه هفتم توسعه ذکر شد. در جدول ۱ به بررسی جزئیات این احکام و ارائه پیشنهادهایی جهت اصلاح پرداخته شده است.

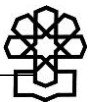
جدول ۱. بررسی جزئیات احکام آموزش و پرورش در لایحه برنامه هفتم توسعه

ماده	متن لایحه	موافقت	مخالف	اصلاح	اظهار نظر مختصر کارشناسی	پیشنهاد اصلاحی
۶۵- الف	الف) وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است با استفاده از ظرفیت سرمایه‌گذاری و مشارکت بخش خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی، امکان اتصال اماکن اداری، تجاری و مسکونی شهرهای هر استان به شبکه ملی اطلاعات از طریق شبکه دسترسی مبتنی بر فیبرنوری و دسترسی پرسرعت روستاهای بالای بیست خانوار را فراهم کند.			*	با توجه به اهمیت فراهم آوردن زمینه هوشمندسازی مدارس و تهیه زیرساخت مناسب جهت کیفیت بخشی به آموزش در مدارس و استفاده از فناوری‌های نوین، ضرورت دارد مدارس نیز مانند اماکن اداری، تجاری و مسکونی به شبکه ملی اطلاعات متصل شوند.	پیشنهاد می‌شود عبارت «و مدارس» بعد از عبارت «اماکن اداری، تجاری و مسکونی» افزوده شود.
۶- ب	ب) وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی و نهادهای توسعه‌ای، برای ایجاد یا توسعه کسب‌وکارهای خرد خانگی (تا دو نفر شاغل)، کارگاه‌های خرد (تا هفت نفر شاغل) و کوچک (تا بیست نفر شاغل)، اقدامات زیر را انجام دهد. ۱. نسبت به تهیه برنامه کمی سالانه به تفکیک سهمیه وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی؛ صنعت، معدن و تجارت؛ میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی؛ آموزش و پرورش؛ ارتباطات و فناوری اطلاعات؛ تعاون، کار و رفاه اجتماعی؛ معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری؛ بنیاد شهید و امور ایثارگران؛ سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی و همچنین نهادهای توسعه‌ای، با توزیع استانی برای اشتغال‌زایی از محل ایجاد و توسعه کسب‌وکارها اقدام نماید.	*			دایره همکاری و تعامل وزارت آموزش و پرورش با وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در بخش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و توسعه آموزش‌های مهارتی و همچنین هدایت تحصیلی بسیار زیاد است و نوشتن یک برنامه کمی سالانه می‌تواند به هدف‌گذاری دقیق یاری رساند البته مهم آن است که اهداف تعریف شده بار جدیدی بر دستگاه ایجاد ننماید و در حوزه وظایف و اختیارات فعلی دستگاه باشد.	پیشنهاد می‌شود عبارت «و حوزه وظایف و اختیارات» به بعد از کلمه «سهمیه» افزوده شود. بدین ترتیب متن کامل به شرح ذیل است: ۱. نسبت به تهیه برنامه کمی سالانه به تفکیک سهمیه و حوزه وظایف و اختیارات وزارتخانه‌های ...
۲۹- س	س) از تاریخ ابلاغ این برنامه، دوران تحصیل و ایام کارآموزی که به صورت تعهد خدمت یا آموزش بدو خدمت قبل از استخدام یا مأموریت آموزشی حین خدمت که منجر به اخذ مدرک تحصیلی رسمی توسط کارمندان دستگاه‌های اجرایی از جمله مشمولان قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش می‌شود، جزء سابقه خدمت برای بازنشستگی منظور نمی‌گردد. موارد قبل از ابلاغ این برنامه، در صورتی جزء سوابق خدمت برای بازنشستگی منظور می‌گردد که کسور بازنشستگی آن توسط بیمه‌شده و یا دستگاه به‌طور کامل قبل از اجرای این قانون پرداخت شده باشد. ایثارگران مشمول مقررات خاص خود می‌باشند.	*			با توجه به کمبود نیروی انسانی آموزش و پرورش و همچنین لزوم بهره‌گیری از تجربیات کارکنان و ازسوی‌دیگر با توجه به سن ورود دانشجویان به دانشگاه‌های تربیت دبیر، حذف مدت زمان تحصیل از سنوات خدمتی آنها مورد تأیید است.	

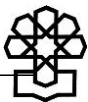
ماده	متن لایحه	موافق:	مخالف:	اصلاح:	اظهار نظر مختصر کارشناسی	پیشنهاد اصلاحی
۶۵- الف	الف) وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است با استفاده از ظرفیت سرمایه‌گذاری و مشارکت بخش خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی، امکان اتصال اماکن اداری، تجاری و مسکونی شهرهای هر استان به شبکه ملی اطلاعات از طریق شبکه دسترسی مبتنی بر فیبرنوری و دسترسی پرسرعت روستاهای بالای بیست خانوار را فراهم کند.			*	با توجه به اهمیت فراهم آوردن زمینه هوشمندسازی مدارس و تهیه زیرساخت مناسب جهت کیفیت‌بخشی به آموزش در مدارس، ضرورت دارد مدارس نیز مانند اماکن اداری، تجاری و مسکونی به شبکه ملی اطلاعات متصل شوند.	پیشنهاد می‌شود عبارت «و مدارس» بعد از عبارت «اتصال اماکن اداری، تجاری و مسکونی» افزوده شود. بدین طریق متن کامل بدین شرح است: الف) وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است با استفاده از ظرفیت سرمایه‌گذاری و مشارکت بخش خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی، امکان اتصال اماکن اداری، تجاری، مسکونی و مدارس شهرهای هر استان به شبکه ملی اطلاعات از طریق شبکه دسترسی مبتنی بر فیبرنوری و دسترسی پرسرعت روستاهای بالای بیست خانوار را فراهم کند.
۶۶- ت	ت) وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، آموزش و پرورش و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، به‌منظور تأمین نیروی انسانی ماهر و متخصص لازم برای توسعه اقتصاد رقومی در کشور، برنامه ملی رشد مهارت‌های رقومی کشور شامل ایجاد رشته‌های تحصیلی و دوره‌های جدید و بازنگری در سرفصل رشته‌های تحصیلی و دوره‌های مهارتی موجود در کلیه مقاطع را ظرف مدت شش‌ماه پس از ابلاغ برنامه، تهیه و به تصویب هیئت وزیران برسانند.			*	با توجه به بین‌دستگاهی بودن موضوع مهارت‌های رقومی و وجود شورای عالی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی که دستگاه‌های اصلی یادشده در این حکم نیز در آن شورا عضویت دارند، پیشنهاد می‌شود شورای عالی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی به‌عنوان متولی این حکم تعیین شود.	پیشنهاد می‌شود عبارت «شورای عالی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی» در انتهای متن جایگزین «هیئت وزیران» شود. متن نهایی بدین شکل است: ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ برنامه، تهیه و به تصویب شورای عالی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی برسانند.
۸۱- الف	ماده (۸۱)- در راستای افزایش نرخ باروری و حمایت همه‌جانبه از فرزندآوری و رفع موانع و ایجاد مشوق‌های مؤثر و اصلاح فرهنگی، اقدامات زیر انجام می‌گردد: الف) وزارت آموزش و پرورش (سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک) موظف است دستورالعمل تشکیل، اداره و نظارت بر مهدکودک‌های خانگی (مهدهای مادر-کودک) را با رعایت ماهیت غیردولتی آنها، تهیه و ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ برنامه به تصویب هیئت وزیران برساند.			*	۱. تنوع‌بخشی به نوع مهدکودک‌ها در کشور ضرورت دارد و در جهان نیز دارای تجربیات موفق است. باین‌حال مناسب‌تر بود به‌منظور جامعیت در حکم به ضرورت تدوین دستورالعمل درخصوص سایر مهدکودک‌ها ازجمله مهدهای سازمانی نیز اشاره می‌شد. ازسوی‌دیگر با توجه به آسیب‌های مرتب بر این مهدها به‌علت استقرار در فضای منزل مسئله نظارت بر این‌گونه مهدها بسیار حائز اهمیت است. ۲. با وجود فعالیت غیررسمی برخی از مهدها به شیوه مذکور در متن ماده، بهتر آن است که این مهدها مجوز رسمی گرفته تا قابل شناسایی و نظارت باشند و از آسیب‌های احتمالی پیشگیری شود. ۳. با توجه به تخصصی بودن مسئله کودک لازم است که آیین‌نامه مذکور به‌جای هیئت وزیران در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسد.	با توجه به اظهارنظر کارشناسی متن ذیل به‌عنوان جایگزین پیشنهاد می‌شود: وزارت آموزش و پرورش (سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک) موظف است نسبت به تهیه برنامه تنوع‌بخشی به مدل‌های مهدکودک (ازجمله مهدهای خانگی (مهدهای مادر-کودک)، مهد سازمانی و ...) با رعایت ماهیت غیردولتی آنها و تعیین ضوابط نظارتی و تربیتی هریک به‌صورت اختصاصی، اقدام و ظرف مدت شش‌ماه پس از ابلاغ برنامه به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی برساند.
۸۵- ب	ماده (۸۵)- در راستای ارتقاء سلامت اجتماعی و پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی، اقدامات زیر توسط دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط به تشخیص شورای اجتماعی کشور انجام می‌شود:			*	این موضوع در بند (۸۹- ج) تکلیف شده است و وزارت آموزش و پرورش مکلف شده ظرف شش ماه «نظام جامع امور تربیتی» و «نظام مراقبت‌های اجتماعی دانش‌آموزان» را با اهداف ذکر شده در همین ماده تصویب و اجرا کند. بنابراین تکلیف مربوط به «اصلاح برنامه‌ها، متون درسی دوره	پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی، اقدامات زیر توسط دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط به تشخیص شورای اجتماعی کشور انجام می‌شود:

ماده	متن لایحه	مخالف	اصلاح	اظهار نظر مختصر کارشناسی	پیشنهاد اصلاحی																																																																								
۸۷	(ب) پیشگیری اولیه از بروز آسیب‌های اجتماعی از طریق اصلاح برنامه‌ها، متون درسی دوره آموزش عمومی و پیش‌بینی آموزش‌های اجتماعی و ارتقای مهارت‌های زندگی با تأکید بر نظام یکپارچه پیشگیری در حوزه‌های دانش‌آموزی، دانشگاهی و کارگری؛ در اجرای بند بیستم سیاست‌های کلی برنامه و به‌منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با احکام این فصل، اقدام می‌شود. <table border="1"> <thead> <tr> <th>سنجه عملکردی</th> <th>واحد</th> <th>هدف</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>کتاب درسی مبتنی بر ساخت‌های شش‌گانه سند تحول</td> <td>درصد</td> <td>۱۰۰</td> </tr> <tr> <td>معلمان و مدیران دارای گواهینامه صلاحیت حرفه‌ای</td> <td>درصد</td> <td>۱۰۰</td> </tr> <tr> <td>آزمون‌های ملی جامع‌پایه کیفیت در پایان دوره‌های تحصیلی</td> <td>تعداد</td> <td>۴</td> </tr> <tr> <td>پوشش آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی در دوره متوسطه دوم</td> <td>درصد</td> <td>۴۵</td> </tr> <tr> <td>بازماندگان از تحصیل با اولویت دوره ابتدایی</td> <td>درصد</td> <td>۱۰۰</td> </tr> <tr> <td>کلاس‌های با تراکم بالای ۴۰ نفر دانش‌آموز</td> <td>تعداد</td> <td>صفر</td> </tr> <tr> <td>حضور دانش‌آموزان حداقل دو مرتبه در سال تحصیلی در اردوهای هویت‌ساز</td> <td>درصد</td> <td>۱۰۰</td> </tr> <tr> <td>کلاس‌های با تراکم بالای ۳۰ نفر دانش‌آموز</td> <td>تعداد</td> <td>صفر</td> </tr> <tr> <td>بازماندگان از تحصیل با اولویت دوره ابتدایی</td> <td>درصد</td> <td>۲</td> </tr> <tr> <td>کلاس‌های با تراکم بالای ۴۰ نفر، ورزشی و مهارتی به دانش‌آموزان در پایان هر دوره تحصیلی</td> <td>درصد</td> <td>۱۰۰</td> </tr> <tr> <td>بازماندگان از تحصیل با اولویت دوره ابتدایی</td> <td>درصد</td> <td>۲</td> </tr> <tr> <td>کلاس‌های با تراکم بالای ۴۰ نفر دانش‌آموز</td> <td>تعداد</td> <td>صفر</td> </tr> <tr> <td>حضور دانش‌آموزان حداقل دو مرتبه در سال تحصیلی در اردوهای هویت‌ساز</td> <td>درصد</td> <td>۱۰۰</td> </tr> <tr> <td>هوشمندسازی مدارس و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در تدریس</td> <td>درصد</td> <td>۵۰</td> </tr> </tbody> </table>	سنجه عملکردی	واحد	هدف	کتاب درسی مبتنی بر ساخت‌های شش‌گانه سند تحول	درصد	۱۰۰	معلمان و مدیران دارای گواهینامه صلاحیت حرفه‌ای	درصد	۱۰۰	آزمون‌های ملی جامع‌پایه کیفیت در پایان دوره‌های تحصیلی	تعداد	۴	پوشش آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی در دوره متوسطه دوم	درصد	۴۵	بازماندگان از تحصیل با اولویت دوره ابتدایی	درصد	۱۰۰	کلاس‌های با تراکم بالای ۴۰ نفر دانش‌آموز	تعداد	صفر	حضور دانش‌آموزان حداقل دو مرتبه در سال تحصیلی در اردوهای هویت‌ساز	درصد	۱۰۰	کلاس‌های با تراکم بالای ۳۰ نفر دانش‌آموز	تعداد	صفر	بازماندگان از تحصیل با اولویت دوره ابتدایی	درصد	۲	کلاس‌های با تراکم بالای ۴۰ نفر، ورزشی و مهارتی به دانش‌آموزان در پایان هر دوره تحصیلی	درصد	۱۰۰	بازماندگان از تحصیل با اولویت دوره ابتدایی	درصد	۲	کلاس‌های با تراکم بالای ۴۰ نفر دانش‌آموز	تعداد	صفر	حضور دانش‌آموزان حداقل دو مرتبه در سال تحصیلی در اردوهای هویت‌ساز	درصد	۱۰۰	هوشمندسازی مدارس و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در تدریس	درصد	۵۰			آموزش عمومی و پیش‌بینی آموزش‌های اجتماعی و ارتقای مهارت‌های زندگی با تأکید بر نظام یکپارچه پیشگیری در حوزه‌های دانش‌آموزی» در این بند زائد است و پیشنهاد می‌شود برای انسجام برنامه حذف شود. در کلیت این ماده باید به وضعیت پایه در سال آغاز برنامه هفتم نیز اشاره شود. در خصوص هر یک از بندها نیز نکات ذیل قابل ذکر است: – بند «۱»: به عنوان یک شاخص ابهام دارد و قابل سنجش نیز نمی‌باشد لذا پیشنهاد می‌شود حذف گردد. – بند «۲»: گواهینامه صلاحیت حرفه‌ای و نحوه اخذ آن ابهام دارد. تنها در ماده (۴) مصوبه سیاست‌ها و ضوابط کیفیت بخشی دانشگاه فرهنگیان از عنوان «گواهینامه صلاحیت معلمی» از سال ۱۴۰۳-۱۴۰۴ آن هم مشروط به تدوین «آئین‌نامه جامع صلاحیت حرفه‌ای معلمی» از سوی مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی وزارت آموزش و پرورش شده بود. – بند «۳»: مورد تأیید است. – بند «۴»: بدون راهبرد مشخص برای تحقق می‌باشد اما هدف‌گذاری برنامه ششم برای این شاخص ۵۰ درصد بود که به دلیل کمبود نیروی انسانی، تجهیزات و سایر زیرساخت‌های لازم مقدار این شاخص در حال حاضر ۳۷٪ می‌باشد. با توجه به امکانات موجود و همچنین تجربه سایر کشورها، تعیین سهم ۴۵ درصدی به نظر منطقی و امکان‌پذیر است. – بند «۵»: بدون راهبرد مشخص برای تحقق می‌باشد و در حال حاضر بخشی از الزامات برنامه درسی می‌باشد و در سند تحول بنیادین نیز بر آن تأکید شده است. قرارگیری به عنوان یک شاخص می‌تواند مشروط به تهیه آیین‌نامه و برنامه‌ریزی دقیق پیش‌رانی برای تحقق باشد. – بند «۶»: این بند دارای ابهام است. اکنون مطابق سالنامه ۱۴۰۰-۱۴۰۱ آموزش و پرورش ۹۱۱۲۷۲ نفر بازمانده از تحصیل هستند که با احتساب جمعیت ۱۵۵۸۰۳۵۷ دانش‌آموز، میزان بازماندگی از تحصیل ۵/۸۴ درصد است. – بند «۷»: علاوه بر تعیین سقف برای تراکم کلاسی ضرورت دارد میانگین تراکم کلاسی نیز تعیین شود. از طرفی تراکم ۴۰ نفر، مقدار مناسبی برای شاخص آن هم در طول ۵ سال نیست؛ در حال حاضر مطابق مصوبه ۸۸۶ شورای عالی آموزش و پرورش استاندارد تراکم کلاسی برای کلیه دوره‌ها ۲۰ است.	پیشنهاد اصلاحی <table border="1"> <thead> <tr> <th>سنجه عملکردی</th> <th>واحد</th> <th>هدف</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>اصلاح کتب درسی مبتنی بر ساخت‌های شش‌گانه سند تحول</td> <td>درصد</td> <td>۱۰۰</td> </tr> <tr> <td>معلمان و مدیران دارای گواهینامه صلاحیت حرفه‌ای</td> <td>درصد</td> <td>۱۰۰</td> </tr> <tr> <td>آزمون‌های ملی جامع‌پایه کیفیت در پایان دوره‌های تحصیلی</td> <td>تعداد</td> <td>۴</td> </tr> <tr> <td>پوشش آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی در دوره متوسطه دوم</td> <td>درصد</td> <td>۴۵</td> </tr> <tr> <td>بازماندگان از تحصیل با اولویت دوره ابتدایی</td> <td>درصد</td> <td>۱۰۰</td> </tr> <tr> <td>کلاس‌های با تراکم بالای ۴۰ نفر دانش‌آموز</td> <td>تعداد</td> <td>صفر</td> </tr> <tr> <td>حضور دانش‌آموزان حداقل دو مرتبه در سال تحصیلی در اردوهای هویت‌ساز</td> <td>درصد</td> <td>۱۰۰</td> </tr> <tr> <td>هوشمندسازی مدارس و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در تدریس</td> <td>درصد</td> <td>۵۰</td> </tr> </tbody> </table>	سنجه عملکردی	واحد	هدف	اصلاح کتب درسی مبتنی بر ساخت‌های شش‌گانه سند تحول	درصد	۱۰۰	معلمان و مدیران دارای گواهینامه صلاحیت حرفه‌ای	درصد	۱۰۰	آزمون‌های ملی جامع‌پایه کیفیت در پایان دوره‌های تحصیلی	تعداد	۴	پوشش آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی در دوره متوسطه دوم	درصد	۴۵	بازماندگان از تحصیل با اولویت دوره ابتدایی	درصد	۱۰۰	کلاس‌های با تراکم بالای ۴۰ نفر دانش‌آموز	تعداد	صفر	حضور دانش‌آموزان حداقل دو مرتبه در سال تحصیلی در اردوهای هویت‌ساز	درصد	۱۰۰	هوشمندسازی مدارس و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در تدریس	درصد	۵۰
	سنجه عملکردی	واحد	هدف																																																																										
کتاب درسی مبتنی بر ساخت‌های شش‌گانه سند تحول	درصد	۱۰۰																																																																											
معلمان و مدیران دارای گواهینامه صلاحیت حرفه‌ای	درصد	۱۰۰																																																																											
آزمون‌های ملی جامع‌پایه کیفیت در پایان دوره‌های تحصیلی	تعداد	۴																																																																											
پوشش آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی در دوره متوسطه دوم	درصد	۴۵																																																																											
بازماندگان از تحصیل با اولویت دوره ابتدایی	درصد	۱۰۰																																																																											
کلاس‌های با تراکم بالای ۴۰ نفر دانش‌آموز	تعداد	صفر																																																																											
حضور دانش‌آموزان حداقل دو مرتبه در سال تحصیلی در اردوهای هویت‌ساز	درصد	۱۰۰																																																																											
کلاس‌های با تراکم بالای ۳۰ نفر دانش‌آموز	تعداد	صفر																																																																											
بازماندگان از تحصیل با اولویت دوره ابتدایی	درصد	۲																																																																											
کلاس‌های با تراکم بالای ۴۰ نفر، ورزشی و مهارتی به دانش‌آموزان در پایان هر دوره تحصیلی	درصد	۱۰۰																																																																											
بازماندگان از تحصیل با اولویت دوره ابتدایی	درصد	۲																																																																											
کلاس‌های با تراکم بالای ۴۰ نفر دانش‌آموز	تعداد	صفر																																																																											
حضور دانش‌آموزان حداقل دو مرتبه در سال تحصیلی در اردوهای هویت‌ساز	درصد	۱۰۰																																																																											
هوشمندسازی مدارس و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در تدریس	درصد	۵۰																																																																											
سنجه عملکردی	واحد	هدف																																																																											
اصلاح کتب درسی مبتنی بر ساخت‌های شش‌گانه سند تحول	درصد	۱۰۰																																																																											
معلمان و مدیران دارای گواهینامه صلاحیت حرفه‌ای	درصد	۱۰۰																																																																											
آزمون‌های ملی جامع‌پایه کیفیت در پایان دوره‌های تحصیلی	تعداد	۴																																																																											
پوشش آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی در دوره متوسطه دوم	درصد	۴۵																																																																											
بازماندگان از تحصیل با اولویت دوره ابتدایی	درصد	۱۰۰																																																																											
کلاس‌های با تراکم بالای ۴۰ نفر دانش‌آموز	تعداد	صفر																																																																											
حضور دانش‌آموزان حداقل دو مرتبه در سال تحصیلی در اردوهای هویت‌ساز	درصد	۱۰۰																																																																											
هوشمندسازی مدارس و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در تدریس	درصد	۵۰																																																																											
			*																																																																										

ماده	متن لایحه	موقف:	مخالف	اصلاح	اظهار نظر مختصر کارشناسی	پیشنهاد اصلاحی
					- بند «۸»: اردوی هویت‌ساز دارای ابهام دارد. اردو تعریف خود را دارد و شاخص سنجش آن نفر روز (شبانه روز)، اردو یا نفر ساعت اردو مناسب‌تر است.	
۸۸	سرمایه انسانی به‌منظور ارتقای کیفیت نیروی انسانی آموزش و پرورش به‌عنوان محور تحول در نظام تعلیم و تربیت کشور، اقدامات ذیل انجام می‌گیرد:					
۸۸- الف	الف) «سند جامع سرمایه انسانی آموزش و پرورش» ظرف مدت شش‌ماه پس از ابلاغ برنامه، با پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و تأیید سازمان اداری و استخدامی کشور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.			*	۱. جنس این حکم، از جنس برنامه‌های توسعه نیست و مشابه احکام آمده در بودجه‌های سنواتی است. کمابینه در حال حاضر نیز طرحی با عنوان «تأمین نیروی انسانی آموزش و پرورش» در دستور کار صحن مجلس شورای اسلامی است که بایستی نسبت این سند با آن مشخص شود. ۲. «سند جامع سرمایه انسانی آموزش و پرورش» دارای ابهام است و باید مؤلفه‌های آن به‌دقت مشخص شود تا مراد قانونگذار از تکلیف به دولت روشن باشد. این سندی جامع است که قاعداً باید محتوای همه فرایندهای مرتبط با نیروی انسانی را شامل جذب، گزینش، تربیت، استخدام، به‌کارگیری، نگهداشت، ارتقا، بازنشستگی و خروج از خدمت دربرداشته باشد. ۳. اختیار تصویب این قانون در شمول وظایف مجلس شورای اسلامی است و واگذاری اختیار تصویب آن به «هیئت وزیران» مغایر با اصل (۸۵) قانون اساسی است. ۴. این ماده دارای مغایرت‌هایی با مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی ابلاغی ۱۴۰۲/۲/۱۸ با عنوان «سیاست‌ها و ضوابط کیفیت‌بخشی دانشگاه فرهنگیان» است که نمونه‌ای از آن ذکر می‌شود: - در بند «۱» مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تدوین نظام اختصاصی سنجش و پذیرش دانشجومعلم به وزارت علوم واگذار شده اما قاعداً بخش مهمی از سند سرمایه انسانی نظام سنجش و پذیرش است که درواقع همان مقدمه ورود به تربیت معلم و جذب و استخدام است. - مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی، میان نظام سنجش و پذیرش با نظام جذب و استخدام تفاوت قائل شده، اما در لایحه پیشنهادی این دو نظام یکسان دیده شده‌اند.	با وجود ایرادهای مذکور متن پیشنهادی به شکل ذیل ارائه می‌شود: «سند جامع سرمایه انسانی آموزش و پرورش» که در بردارنده تمامی ضوابط اجرایی فرایندهای مرتبط با نیروی انسانی آموزش و پرورش شامل جذب، گزینش، تربیت، استخدام، به‌کارگیری، نگهداشت، ارتقا، بازنشستگی و خروج از خدمت است، ظرف مدت شش‌ماه پس از ابلاغ برنامه، با پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و تأیید سازمان اداری و استخدامی کشور به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.
۸۸- ب	جذب و تربیت نیروهای مورد نیاز در مشاغل آموزشی و پرورشی منحصراً از طریق دانشگاه‌های فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی با تقویت زیرساخت‌ها و ظرفیت‌ها و توسعه کمی و کیفی آنها و با همکاری حوزه‌های علمیه منتخب (برای تربیت و			*	۱. بند نخست این ماده مورد تأیید است و مشابه ماده‌واحد «توجه جذب منابع انسانی در مشاغل آموزشی و تربیتی وزارت آموزش و پرورش»	حذف

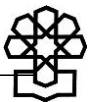
ماده	متن لایحه	مؤلفه	مخالف	اصلاح	اظهار نظر مختصر کارشناسی	پیشنهاد اصلاحی
	توانمندسازی معلمان گروه معارف اسلامی، قرآن و مربی امور تربیتی) و سایر دانشگاه‌های دولتی صورت گیرد. وزارت آموزش و پرورش مجاز است نسبت به تأمین نیروی مورد نیاز خود از بین دانشجویان واجد صلاحیت‌های عمومی و تخصصی سایر دانشگاه‌های دولتی یا حوزه‌های علمیه منتخب با طی دوره مهارت‌آموزی و یا دانشجومعلمی در دانشگاه‌های فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی، همزمان با تحصیل در دانشگاه دولتی یا حوزه علمیه منتخب و یا از طریق اعطای مدرک تحصیلی مشترک اقدام نماید.				مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در تاریخ ۱۳۹۹/۸/۲۷ می‌باشد؛ از این رو تأکید بر آن غیر ضرور و تکرار قوانین موجود است. ۲. بند دوم مغایر با بند نخست است و دارای اشکال‌های متعددی از جمله مبهم بودن مرجع تعیین‌کننده دانشجویان واجد صلاحیت و ابهام در نوع سرفصل‌های درسی و چگونگی ادامه تحصیل در دانشگاه فرهنگیان یا تربیت دبیر شهید رجایی است و موجب اخلاف در نظام تربیت معلم خواهد شد. بهتر آن است که متقاضیان از آزمون استخدامی موضوع ماده (۲۸) اساسنامه دانشگاه فرهنگیان استفاده نمایند.	پیشنهاد اصلاحی
-۸۸ پ	دوره کارشناسی ارشد حرفه‌ای تربیت معلم با همکاری سایر دانشگاه‌ها و جذب دانشجوی متمهد به خدمت در این رشته‌ها از سال اول برنامه ایجاد شود به طوری که تا پایان برنامه حداقل سی درصد (۳۰٪) ظرفیت پذیرش دانشگاه‌های فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی به این دوره اختصاص یابد. تبصره- ایجاد دوره‌های کردانی برای تأمین نیاز مناطق خاص به تشخیص وزارت آموزش و پرورش، صرفاً با روش بومی‌گزینی مجاز است. هرگونه تقاضای انتقال این نیروها به سایر مناطق، به منزله استعفا تلقی می‌گردد.			*	۱. اجرای این دوره فرصتی برای بهره‌مندی از فارغ‌التحصیلان واجد شرایط سایر دانشگاه‌ها در مقطع کارشناسی ارشد است. البته لازم به ذکر است که در حال حاضر دانشگاه‌های فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی با مشکل کمبود ظرفیت و زیرساخت‌های لازم مواجه است که اجرای این حکم نیازمند افزایش ظرفیت توأمان با واگذاری امکانات لازم به این دو دانشگاه به خصوص دانشگاه فرهنگیان از حیث ساختمان، هیئت علمی، کادر اجرایی، خوابگاه و ... است. ۲. جهت استفاده از ظرفیت بند «۱۱» ماده (۱۰) قانون اهداف و وظایف آموزش و پرورش، می‌توان دانشگاه فنی و حرفه‌ای را نیز اضافه کرد. ۳. در حال حاضر دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی دارای دوره کارشناسی ارشد می‌باشد هر چند ظرفیت آن کمتر از ۳۰٪ ظرفیت دانشگاه است. ۴. اختصاص (۳۰٪) از ظرفیت دانشگاه فرهنگیان با توجه به محدود بودن امکانات این دانشگاه به منزله کاهش ظرفیت دوره کارشناسی است که این خود موجب تغییر در ساماندهی نیروی انسانی آموزش و پرورش می‌شود و لاجرم بایستی به فکر افزایش سالیانه ظرفیت دانشگاه بود.	جمله «سازمان برنامه و بودجه و سازمان اداری و استخدامی ملزم به تأمین زیرساخت‌ها و نیازمندی‌های نیروی انسانی و عضو هیئت علمی و منابع مالی مورد نیاز اجرای این حکم می‌باشند.» به انتهای ماده افزوده شود.
-۸۸ ت	مدت زمان تحصیل کلیه مشمولان قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش، جزو سنوات خدمتی آنها محسوب نمی‌شود.	*			با توجه به سن ورود دانشجویان به دانشگاه‌های تربیت دبیر و لزوم استفاده هرچه بیشتر از توانمندی‌های این گروه از معلمان به ویژه در شرایط کمبود نیروی انسانی حذف مدت زمان تحصیل از سنوات خدمتی آنها مورد تأیید است.	
-۸۸ ث	صلاحیت‌های عمومی و حرفه‌ای معلمان و کارکنان اعم از رسمی یا پیمانی، علاوه بر گزینش بدو خدمت، در طول سنوات خدمتی در قالب اعطای گواهینامه صلاحیت حرفه‌ای و نظام ارزیابی مشارکتی (با مشارکت مراجع ذیصلاح و خانواده دانش‌آموزان) و براساس نظام رتبه‌بندی معلمان و آیین‌نامه انضباطی خاص فرهنگیان که به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌رسد، احراز می‌شود. با اجرای این حکم، فرهنگیان مشمول قانون رسیدگی به تخلفات اداری (مصوب ۱۳۷۲) نخواهند بود.			*	گزینش بدو خدمت معلمان در حال حاضر مطابق «قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش» مصوب مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۷۴/۶/۱۴ می‌باشد و هرگونه تغییر در این قانون و تعیین ضوابط دیگری در شمول وظایف مجلس شورای اسلامی است و اعطای آن به هر نهاد دیگر مغایر با اصل (۸۵) قانون اساسی است.	حذف

ماده	متن لایحه	مؤید*	مخالف	اصلاح	اظهار نظر مختصر کارشناسی	پیشنهاد اصلاحی
۸۸- چ	هرگونه به‌کارگیری نیروی جدید از طریق خرید خدمات آموزشی، حق‌التدریس آزاد و آموزشیار نهضت سوادآموزی در مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی دولتی ممنوع است. مقررات این حکم مانع از مشارکت افتخاری نخبگان بدون ایجاد هرگونه تعهد استخدامی برای دولت، نمی‌باشد.	*			این ماده مورد تأیید است و تأییدکننده ماده‌واحد «نحوه جذب منابع انسانی در مشاغل آموزشی و تربیتی وزارت آموزش و پرورش» مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در تاریخ ۱۳۹۹/۸/۲۷ است. با توجه به آنکه خرید خدمات آموزش براساس ماده (۴۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) ^۱ است، نیاز است که در متن ماده به لغو این ماده نیز اشاره شود.	عبارت «پس از تصویب و ابلاغ برنامه، ماده (۴۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) درخصوص اجازه به وزارت آموزش و پرورش به جهت خرید خدمات آموزشی نسخ می‌شود.» به انتهای ماده افزوده شود.
۸۸- ج	کارکنان وزارت آموزش و پرورش می‌توانند به اختیار خود عضویت در صندوق ذخیره فرهنگیان یا حساب پس‌انداز کارکنان دولت را انتخاب کنند. در صورت جابه‌جایی بین حساب و صندوق مذکور صرفاً برای یکبار وجوه پس‌انداز آنها به تفکیک سهم دولت، سهم مستخدم و سود حاصل از سرمایه‌گذاری به محل عضویت جدید انتقال می‌یابد.	*			به‌دلیل محدودیت ایجاد شده در ماده (۷) قانون تشکیل حساب پس‌انداز کارکنان دولت درخصوص بهره‌مندی کارکنان دولت از مزایای حساب پس‌انداز (مشروط به انحلال صندوق ذخیره یا اندوخته توسط دستگاه اجرایی)، هم‌اکنون کارکنانی وجود دارند که به‌دلیل عدم عضویت در صندوق ذیل دستگاه خود، از مزایای سهم دولت بهره‌مند نمی‌شوند. این عدم بهره‌مندی به‌دلیل عدم انحلال صندوق ذخیره فرهنگیان همواره از ابتدای تأسیس تاکنون متأسفانه وجود داشته است. با توجه به اراده قانونگذار در برنامه‌های توسعه و قوانین بودجه سنواتی درخصوص تداوم صندوق ذخیره فرهنگیان و به جهت رفع تبعیض علیه کارکنانی که به‌هیچ‌وجه از مزایای سهم دولت استفاده نمی‌کنند و همچنین اراده قانونگذار در ارتقای وضعیت رفاهی و معیشتی کارکنان به‌ویژه در دوران بازنشستگی این ماده مورد تأیید است.	
۸۸- ح	دولت مجاز است در صورت تأمین اعتبار در قوانین بودجه سنواتی، پاداش بازنشستگی معلمان در رتبه‌های استادیارمعلم و بالاتر را در سال سی‌ام خدمت بدون اعمال فرایند بازنشستگی پرداخت و با استمرار خدمت آنان تا پنج سال افزایش خدمت با رعایت سقف ۶۵ سالگی موافقت نماید.	*			با توجه به اهمیت استفاده هرچه بیشتر از توانمندی‌های این گروه از معلمان به‌ویژه در شرایط کمبود نیروی انسانی مورد تأیید است.	
۸۹	کیفیت و عدالت تربیتی					
	به‌منظور برخورداری دانش‌آموزان از فرصت‌های تعلیم و تربیت باکیفیت و تأمین و بسط عدالت تربیتی، وزارت آموزش و پرورش مکلف است با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط تا پایان سال اول برنامه، نسبت به موارد زیر اقدام نماید:					
۸۹- الف	استانداردها و ضوابط اداره کیفی مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی در زمینه‌های آموزشی، پرورشی، تجهیزاتی و اداری را طراحی و ضمن ابلاغ به مدیران واحدهای مرتبط، تعهدات لازم برای اجرای صحیح قواعد اعلام شده از آنها اخذ گردد.			*	۱. این موضوع در بند (۸۹- پ) با ادبیات دیگر آمده و ذکر شده «ارزیابی عملکرد مدارس بر مبنای شاخص‌های سنجش‌پذیر در بخش‌های آموزشی و تربیتی و براساس میزان اجرای تعهدات موضوع این ماده مبتنی بر اهداف محقق شده انجام شود.» بنابراین پیشنهاد می‌شود این بند با بند مذکور ادغام شوند.	متن پیشنهادی به شرح ذیل است: استانداردها و ضوابط اداره کیفی مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی را طراحی و پس از تصویب در شورای عالی آموزش و پرورش ارزیابی عملکرد مدارس را بر مبنای آنها انجام دهد.

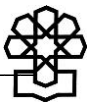
۱. ماده (۴۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲): «به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می‌شود، به‌منظور پوشش کامل تحصیلی دانش‌آموزان لازم‌التعلیم، در مناطقی که ظرفیت کافی در مدارس دولتی وجود ندارد نسبت به خرید خدمات آموزشی اقدام کند.»

ماده	متن لایحه	موافق	مخالف	اصلاح	اظهار نظر مختصر کارشناسی	پیشنهاد اصلاحی
					۲. اخذ تعهد از مدیران بدون فراهم کردن امکانات و شرایط لازم برای تحقق استانداردها منطقی و عقلایی نیست. از طرف دیگر تأمین و فراهم کردن بخش مهمی از استانداردهای کیفی خارج از حیطه اختیارات و توان مدیر مدرسه است و باید بخش‌های ستادی و پشتیبانی مهیا کند. ۳. استانداردها و شاخص‌ها باید به تصویب یک مرجع ذی‌صلاح همچون شورای عالی آموزش و پرورش برسد.	
۸۹-ب	بودجه مدارس متناسب با سطح کیفیت آموزشی و تربیتی تعیین و به هر واحد آموزشی ابلاغ نماید.			*	۱. تعیین بودجه مدارس متناسب با سطح کیفیت آموزشی و تربیتی کاری بسیار پیچیده و دشوار است و تحقق این بند جای تأمل دارد. ۲. با فرض قابل اجرا بودن، در استنباط اولیه از این بند به نظر می‌رسد هر چقدر کیفیت آموزشی و تربیتی بالاتر باشد، آن مدرسه از اعتبار بیشتری برخوردار خواهد بود. اما از طرفی عدالت آموزشی حکم می‌کند به مدرسه‌ای که کیفیت آموزشی و پرورشی پایین‌تری دارد، اعتبار بیشتری تخصیص یابد تا آن مدرسه نیز بتواند نواقص و ضعف‌های خود را مرتفع کند. لذا با استقرار این الگو مدارس کم‌کیفیت در روستاها و حاشیه شهرها (مدارس چند پایه و...) همچنان محروم و ضعیف باقی خواهند ماند.	اعتبار دولتی (بودجه) مدارس را براساس استانداردها و شاخص‌های (بند ۸۹-پ) با رویکرد توسعه عدالت آموزشی که به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش می‌رسند، ابلاغ و اجرا نماید.
۸۹-پ	ارزیابی عملکرد مدارس بر مبنای شاخص‌های سنجش‌پذیر در بخش‌های آموزشی و تربیتی و براساس میزان اجرای تعهدات موضوع این ماده مبتنی بر اهداف محقق شده انجام شود.			*	۱. مشابه این ماده در راهکار ۱۹/۳ سند تحول بنیادین به شرح «ایجاد نظام رتبه‌بندی مدارس و مؤسسات آموزش و پرورش به منظور شفاف‌سازی عملکرد و ارتقای کیفیت و تقویت انگیزه‌های رقابت منطقی و علمی بین آنان» آمده است اما آموزش و پرورش از سال ۱۳۹۰ تا امروز برای رتبه‌بندی مدارس و ارزیابی عملکرد آنها بر مبنای شاخص‌های سنجش‌پذیری اقدامی انجام نداده است. لذا پیشنهاد می‌شود در سال اول این برنامه فقط آموزش و پرورش ملزم به استقرار نظام ارزیابی عملکرد مدارس شود و تخصیص اعتبار بر مبنای عملکرد بعد از استقرار نظام ارزیابی و اطمینان از اعتبار و صحت آن و با لحاظ دیگر جوانب امر مدنظر قرار گیرد. ۲. به دلیل مشابهت با ماده ۸۹-الف پیشنهاد ادغام این دو ماده وجود دارد.	ادغام در ماده ۸۹-الف
۸۹-ت	نسبت به ایجاد «بانک جامع سوابق فرهنگی، تحصیلی، آموزشی و مهارتی» برای دانش‌آموزان در قالب «پرونده الکترونیک آموزشی-رشدی-تربیتی» با همکاری دستگاه‌های مرتبط از جمله سازمان ثبت احوال کشور، وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان اداری و استخدامی کشور اقدام نماید.			*	۱. این بند از تکالیف تعیین شده در راهکار ۳-۲۱ سند تحول بنیادین است که اشاره دارد آموزش و پرورش باید نسبت به «طراحی و استقرار نظام جامع هدایت تحصیلی و استعدادیابی به منظور هدایت دانش‌آموزان به سوی رشته‌ها و حرف و مهارت‌های مورد نیاز حال و آینده کشور متناسب با استعدادها، علاقه‌مندی و توانایی‌های آنان» اقدام کند. در آنان از طریق ایجاد «بانک جامع سوابق فرهنگی،	

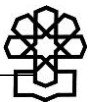
پیشنهاد اصلاحی	اظهار نظر مختصر کارشناسی	اصلاح	مخالف	موافق	متن لایحه	ماده
	همین راستا پیشنهاد می‌شود هدف اصلی کار که همان استقرار نظام استعدادسنجی و هدایت تحصیلی است در بند پیشنهادی ذکر شود. ۲. از طرف دیگر سازمان اداری و استخدامی در تحقق این بند نقش چندانی ندارد ولی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای می‌تواند نقش بسیار مهمی را در این زمینه عهده‌دار شود.					
	هر چند اصل ایده گسترش هنرستان‌ها موجب افزایش مهارت‌های نیروی انسانی و در نتیجه رشد تولید خواهد شد اما ابهامات ذیل در این ماده موجود است که می‌تواند تحقق حکم را با چالش‌هایی مواجه سازد: ۱. بسته‌های حمایتی مصوب دولت ابهام دارد و مشخص نیست که دولت چگونه به آموزش و پرورش در تحقق این تکلیف کمک خواهد کرد. ۲. از آنجاکه تاکنون سند رسمی در خصوص آمایش سرزمین در حوزه آموزش و پرورش و به‌طور مشخص آموزش‌های فنی و حرفه‌ای منتشر نشده، در این بند نیز مشخص نشده که آمایش و آینده‌پژوهی لازم توسط کدام بخش تدوین و در کدام مرجع تصویب خواهد شد؟			*	رشته‌های آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی در دوره متوسطه دوم مبتنی بر آمایش و آینده‌پژوهی و توسعه زیرساخت‌های کمی و کیفی هنرستان‌ها براساس بسته‌های حمایتی مصوب دولت با مشارکت سازمان‌ها، نهادهای عمومی غیردولتی، شهرک‌های صنعتی، صاحبان صنایع و مشاغل اتحادیه‌های حرفه‌ای اصناف و بنگاه‌های اقتصادی برای راه‌اندازی هنرستان‌های جوار کارخانه، شهرک‌های صنعتی و پارک‌های علم و فناوری را باز طراحی و توسعه دهد.	۸۹- ث
یه جای عبارت نظام جامع امور تربیتی و نظام مراقبت‌های اجتماعی دانش‌آموزان عبارت «نظام جامع امور تربیتی و نظام مراقبت‌های اجتماعی دانش‌آموزان» قرار می‌گیرد.	۱. «نظام جامع امور تربیتی» و «نظام مراقبت‌های اجتماعی دانش‌آموزان» که تکلیف به تدوین آنها شده است باید در یک مرجع ذی‌صلاح به تصویب برسند. ۲. این دو نظام بسیار بهم نزدیک هستند و بهتر است در قالب یک نظام دیده شوند. ۳. در حال حاضر هیچ معنی برای اجرای تبصره «۱» وجود ندارد. اگر احیاناً در برخی موارد نیاز به دادن اجازه بیشتری باشد، در نظام‌های ذکر شده در این ماده قابل انجام است و نیاز به قانونگذاری وجود ندارد. ۴. تبصره «۲» دستورالعملی است که قاعدتاً باید در ذیل نظام‌های موضوع ماده تعریف و تعیین شود؛ بنابراین تبصره «۲» نیز زائد است.		*		به‌منظور غنی‌سازی برنامه‌های قرآنی، فرهنگی، هنری و ورزشی در مدارس و تأمین سلامت روحی و جسمی دانش‌آموزان و پیشگیری و یا مقابله به‌هنگام و مؤثر با آسیب‌ها و مخاطرات اجتماعی دانش‌آموزان با بهره‌گیری از انواع روش‌های تربیتی و با استفاده از ظرفیت دستگاه‌های اجرایی، مساجد، گروه‌های جهادی، سازمان بسیج مستضعفین، آستان‌های مقدس و حوزه‌های علمیه و مشارکت دانش‌آموزان مستعد و علاقه‌مند و خانواده‌ها، براساس «نظام جامع امور تربیتی» و «نظام مراقبت‌های اجتماعی دانش‌آموزان» که ظرف مدت شش‌ماه پس از ابلاغ برنامه، تهیه می‌گردد، نسبت به تسهیل‌گری و فراگیر کردن انواع روش‌های تربیتی از جمله اردوهای علمی، فرهنگی، ورزشی، زیارتی، راهیان نور و راهیان پیشرفت دانش‌آموزی با رعایت ملاحظات تربیتی اقدام نماید. تبصره ۱- استفاده از ظرفیت مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی و معلمان و مربیان شاغل و بازنشسته واجد صلاحیت‌های عمومی، تخصصی و حرفه‌ای در اجرای فوق‌برنامه‌های فرهنگی تربیتی در ساعات غیرآموزشی و ایام تعطیل مجاز می‌باشد. تبصره ۲- در مواردی که خدمات فوق برنامه آموزشی، مهارتی، فرهنگی، هنری، تربیتی، ورزشی و غنی‌سازی اوقات فراغت در ساعات غیرآموزشی برای دانش‌آموزان و خانواده‌ها انجام می‌گیرد، نحوه ارائه خدمات فوق برنامه و هزینه‌کرد و جوه دریافتی حاصل از آن به موجب دستورالعملی خواهد بود که توسط وزارت آموزش و پرورش ابلاغ می‌گردد.	۸۹- ج

ماده	متن لایحه	موجبات	مخالف	اصلاح	اظهار نظر مختصر کارشناسی	پیشنهاد اصلاحی
۹۰	بازماندگان از تحصیل برای جذب بازماندگان از تحصیل با اولویت دوره ابتدایی، وزارت آموزش و پرورش مکلف به انجام اقدامات زیر است:	*			بهتر آن است به‌منظور سنجش‌پذیری به شکل هدف‌گذاری کمی سالیانه در نظر گرفته شود.	
۹۰- الف	ایجاد انعطاف در نحوه اجرای برنامه‌ها، شیوه‌ها و ساعات آموزشی و اصلاح تقویم آموزشی مدارس در چارچوب مصوبه شورای عالی آموزش و پرورش در مناطق هدف.			*	۱. طرح اصلاح تقویم آموزشی مدارس هم‌اکنون در نوبت صحن مجلس شورای اسلامی است و در صورت نبود آن نیز قانون بازگشایی مدارس در اول مهرماه هر سال مصوبه سال ۱۳۷۶ ملاک است فلذا اشاره به چارچوب مصوبه شورای عالی آموزش و پرورش گویا نیست و باید به‌دقت ابهام حکم برطرف شود. ۲. در مجموع تنوع‌بخشی به بسته‌های یادگیری و ایجاد انعطاف در برنامه‌های درسی و ساعات آموزشی به‌منظور متناسب‌سازی آنها با نیازهای کودکان بازمانده از تحصیل می‌تواند منجر به جذب آنها شود. فلذا کلیات ماده مورد تأیید است و تنها نیازمند اصلاح جزء و رفع ابهام است. ۳. اصلاحات به‌عمل آمده در برنامه‌ها، شیوه‌ها و ساعات آموزشی نیازمند سندی متقن است که به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش برسد.	با توجه به آنچه که آمد متن پیشنهادی جایگزین به شرح ذیل است: تدوین سند «برنامه درسی متناسب با جذب کودکان بازمانده از تحصیل» به‌منظور تنوع‌بخشی و ایجاد انعطاف در نحوه اجرای برنامه‌ها، شیوه‌ها و ساعات آموزشی و تصویب آن در شورای عالی آموزش و پرورش.
۹۰- ب	تهیه و تأمین کتب درسی و تغذیه رایگان، بسته‌های حمایتی (از قبیل نوشتافزار و کیف، کفش و پوشاک) و منابع آموزشی و کمک‌آموزشی برای دانش‌آموز یا اعطای کمک نهادهای حمایتی به خانواده وی از طریق واحدهای آموزشی.	*			در راستای جذب کودکان بازمانده از تحصیل که یک هدف میان‌مدت در برنامه هفتم توسعه است، خوب و ضروری است و به‌نظر می‌رسد در صورت دقت در اجرا می‌تواند مثر ثمر باشد.	
۹۰- پ	توسعه مدارس شبانه‌روزی، روستا مرکزی، استثنایی و آموزش از راه دور با اولویت تأمین هزینه‌های سرویس ایاب‌وذهاب دانش‌آموزان روستایی و استثنایی (به‌ویژه دختران).	*			فقدان یا سختی دسترسی به مدرسه یکی از اصلی‌ترین عوامل بازماندگی از تحصیل است از این‌رو با توجه به هدف‌گذاری برنامه هفتم برای جذب کودکان بازمانده از تحصیل این ماده مورد تأیید است و در صورت عملیاتی شدن می‌تواند به تحقق هدف کمک کند. البته بهتر آن است که آمارهای کمی در خصوص «توسعه مدارس شبانه‌روزی، روستا مرکزی، استثنایی و آموزش از راه دور» طرح شود تا بتوان به‌صورت سالیانه به رصد میزان عملکرد این حکم پرداخت.	
۹۱	نظام مدیریتی به‌منظور ارتقای بهره‌وری و بهبود نظامات مدیریتی آموزش و پرورش، وزارت آموزش و پرورش مکلف است، ساختار و تشکیلات اداری خود را متناسب با مأموریت‌های مقرر در سند تحول بنیادین در کلیه سطوح و تحقق تربیت تمام‌ساحتی با تأکید بر موارد زیر تا پایان سال اول برنامه بازمهندسی و اصلاح نماید و پیشنهاد اصلاحی را با پس از تأیید سازمان اداری و استخدامی کشور به تصویب شورای عالی اداری برساند.	*			کلیات این ماده از آنجاکه می‌توان آن را ذیل تأکیدات سند تحول بنیادین به ضرورت اصلاح ساختار، در نظر گرفت، مورد تأیید است اما نکات ذیل که می‌توان اجرا را با چالش مواجه سازد، قابل تأمل است: ۱. عموماً ساختارهای سازمانی با تأیید سازمان اداری و استخدامی قابلیت استناد و اجرا دارند، لذا تصویب آن در شورای عالی اداری ضرورتی ندارد.	

ماده	متن لایحه	موافق	مخالف	اصلاح	اظهار نظر مختصر کارشناسی	پیشنهاد اصلاحی
					۲. اشاره کلی به سند تحول بنیادین بدون تعیین دقیق مواد و بخش‌های مدنظر محل ابهام است و نمی‌تواند موجب تعیین دقیق مطلوب سیاستگذار نزد مجری باشد؛ فلذا اجرایی‌سازی را محدود می‌کند. ۳. اصلاح ساختارها نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و مرحله به مرحله و قابل سنجش است. کلی‌گویی در این خصوص طبیعتاً با شکست مواجه شده یا به ارائه گزارش کارهای شکلی و ظاهری می‌کشد. ۴. اصلاح ساختار آموزش و پرورش در بندهای مختلف سند تحول بنیادین به ویژه راهکار ۲۱ تأکید شده است. براساس فصل هشتم سند تحول نیز بازنگری در ساختار به‌منظور اجرایی‌سازی سند تحول برعهده شورای عالی آموزش و پرورش است. ۵. در صورتی که در نظر باشد مبتنی بر سند تحول برخی از ساختارهای موازی بازنگری، اصلاح و ادغام شوند، ضرورت دارد منطق حاکم بر مصوبه تأسیس هریک از این سازمان‌ها، اساسنامه آنها مورد بازنگری و اصلاح قرار گیرد و در مراجع ذی‌صلاح به تصویب برسد یا در صورت تشکیل با قانون، کلیات انحلال یا ادغام این سازمان‌ها به تناسب سابقه آنها در مجلس شورای اسلامی به تصویب برسد.	
۹۱- الف	استقرار الگوی مدرسه تراز سند تحول بنیادین با تأکید بر پیوند مدرسه با نهاد مسجد، نهادهای مذهبی، انقلابی، گروه‌های جهادی و خانواده و جلب مشارکت‌های آموزشی و تربیتی مردمی و اعطای اختیارات مالی، مدیریتی، آموزشی و پرورشی لازم به مدارس مربوط؛			*		عبارت «تصویب» در ابتدای بند می‌آید و عبارت «شورای عالی انقلاب فرهنگی» در انتهای بند قرار می‌گیرد
۹۱- ب	اصل مدرسه‌محوری با تأکید بر تقویت مدارس دولتی؛			*	این بند کاملاً دارای ابهام است و مشخص نیست دقیقاً چه تکلیفی را برعهده مجری می‌گذارد. همچنین استقرار مدرسه‌محوری یک راهبرد و رویکرد کلان است و مرتبط با نوع مدرسه نیست،	حذف
۹۱- پ	حذف ساختارهای غیرضرور در استان‌ها و مناطق؛			*	علاوه بر استان‌ها و مناطق لازم است در حوزه ستادی نیز بخش‌ها و ساختارهای غیرضرور و موازی که پیش‌تر نیز بدان پرداخته شده حذف شوند.	پیشنهاد می‌شود عبارت «و موازی در ستاد»، در متن ماده جایگزین عبارت «در» شود. بدین صورت شکل نهایی ماده به قرار زیر است: حذف ساختارهای غیرضرور و موازی در ستاد، استان‌ها و مناطق؛
۹۱- ت	اعطای اختیارات اداری و مالی لازم و تقویت سطح تصمیم‌گیری به ارکان مدرسه به‌عنوان کانون تربیتی محله؛			*	۱. این ماده دارای ابهام است و مراد از «اختیارات اداری و مالی لازم» و حد و حدود این اختیارات مشخص نیست و تصویب بدین شکل می‌تواند موجب اختلال در نظام اداری شود.	حذف

ماده	متن لایحه	موقف:	مخالف	اصلاح	اظهار نظر مختصر کارشناسی	پیشنهاد اصلاحی
					۲. این مسئله در واقع همان اصل مدرسه‌محوری است که در بند (۹۱)- (ب) به صورت مبهم آمده است. ۳. مراد از «مدرسه به‌عنوان کانون تربیتی محله» در اینجا مشخص نیست و هرچند در سند تحول بنیادین نیز بدان اشاره شده است اما جزئیات آن و تمایزش با مسجدهای محلات مشخص نیست.	
۹۱- ث	به‌کارگیری فناوری‌های نوین در ارائه خدمات اداری و آموزشی و پرورشی و سامانه‌سپاری خدمات و فرایندهای کاری با تأکید بر تکمیل و یکپارچه‌سازی نظام آماری و سامانه‌های کاربردی آموزش و پرورش.		*		این ماده به شکلی کلی و دارای ابهام است و دقیقاً مشخص نیست منظور از به‌کارگیری این فناوری‌ها چیست و قرار است در ارائه کدام خدمات از این فناوری‌ها استفاده شود.	حذف
۹۲	آموزش و پرورش به‌مثابه امر ملی در راستای ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش و تأکید بر همکاری همه ارکان و فعالان، اقدامات زیر انجام می‌گردد:	*				
۹۲- الف	دستگاه‌های اجرایی مکلفند براساس «برنامه تقسیم کار ملی و نقشه راه اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» و «الگوی نظارت و نظام شاخص‌ها و استانداردهای ارزشیابی این سند» که به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش تا شش ماه پس از ابلاغ برنامه به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، نسبت به دراختیار گذاشتن امکانات و منابع خود براساس اعلام نیاز واحدهای آموزشی، پرورشی و ورزشی وزارت آموزش و پرورش اقدام نمایند.			*	۱. در عبارت «الگوی نظارت و نظام شاخص‌ها و استانداردهای ارزشیابی این سند»، منظور از عبارت «این سند» ابهام دارد و مشخص نیست به سند تحول بنیادین بازمی‌گردد یا سند «برنامه تقسیم کار ملی و...» ۲. «الگوی نظارت و نظام شاخص‌ها و استانداردهای ارزشیابی این سند» در صورتی که «این سند» به سند تحول بنیادین بازگردد باید مطابق سند تحول به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی بازگردد. ۳. با توجه به متفاوت بودن مرجع تصویب دو سند به‌نظر می‌رسد بهتر آن باشد که این ماده به دو ماده مجزا تبدیل شود.	متن دو ماده پیشنهادی به شرح ذیل است: ۱. دستگاه‌های اجرایی مکلفند براساس «برنامه تقسیم کار ملی و نقشه راه اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» که به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش تا شش ماه پس از ابلاغ برنامه به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، نسبت به دراختیار گذاشتن امکانات و منابع خود براساس اعلام نیاز واحدهای آموزشی، پرورشی و ورزشی وزارت آموزش و پرورش اقدام نمایند. ۲. شورای عالی انقلاب فرهنگی موظف است که «الگوی نظارت و نظام شاخص‌ها و استانداردهای ارزشیابی سند تحول بنیادین» را شش ماه پس از تصویب این قانون تصویب نماید.
۹۲- ب	سازمان مکلف است به‌منظور تأمین سلامت روحی و جسمی دانش‌آموزان و پیشگیری و مقابله به‌هنگام و مؤثر با آسیب‌های اجتماعی و رفتارهای پرخطر دانش‌آموزان، از ظرفیت‌های قانونی در اختیار از جمله منابع و ظرفیت‌های سازمان‌ها و نهادهای متولی، اعم از سازمان‌های امور اجتماعی، بهزیستی، صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، شورای اجتماعی کشور و دستگاه‌های درمانی، حمایتی، انتظامی، قضایی، فرهنگی، ورزشی و تربیتی و تجمیع منابع قابل اختصاص برای این امر اقدام نماید.	*			این ماده به طرح «تماد» که دارای سابقه اجرایی نسبتاً مناسبی است بازمی‌گردد و تکرار آن قابل توجه است.	
۹۲- پ	سازمان مکلف است نسبت به تنظیم و اجرای سیاست‌های حمایتی از خیرین مدرسه‌ساز و منظور نمودن معادل کمک‌های تحقق یافته آنان جهت تکمیل طرح‌های (پروژه‌های) نیمه‌تمام خیرین در بودجه سنواتی اقدام نماید، منوط به اینکه تعیین ساختگاه با مجوز آموزش و پرورش و مبتنی بر اسناد آمایش سرزمین صورت گیرد.	*			با توجه به نیاز آموزش و پرورش به جذب کمک‌های خیرین و لزوم تسریع در ساخت مدرسه مبتنی بر اسناد آمایش سرزمین این ماده مورد تأیید است.	

ماده	متن لایحه	مخالف	اصلاح	اظهار نظر مختصر کارشناسی	پیشنهاد اصلاحی
۹۲-ت	سازمان امور مالیاتی کشور موظف است، هزینه کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی در احداث، توسعه، تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی و پرورشی، خوابگاه‌های شبانه‌روزی، کتابخانه‌ها، سالن‌های ورزشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش و مراکز آموزش مهارتی که در چارچوب مصوبات شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان انجام می‌شود حسب مورد با تأیید سازمان توسعه، نوسازی و تجهیز مدارس کشور یا سازمان‌های ذی‌ربط به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب نماید.			هرگونه سیاست‌های تشویقی برای حمایت از خیرین مدرسه‌ساز مطلوب است.	

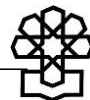
پیشنهادهای الحاقی

پس از بررسی کلیات و جزئیات احکام حوزه آموزش و پرورش در برنامه هفتم توسعه اکنون با حفظ انتقاد نسبت به جزئی بودن احکام برنامه هفتم و فقدان ایده‌محوری در نگاه کلان به توسعه آموزش و پرورش تلاش می‌شود در راستای رویکرد فعلی احکام، به جهت ترمیم لایحه مواردی به‌صورت الحاقی در قالب جدول ۲ پیشنهاد شود.

جدول ۲. پیشنهادهای الحاقی به لایحه هفتم توسعه در حوزه آموزش و پرورش

محل الحاق	متن پیشنهاد	اظهار نظر مختصر کارشناسی
۸۸-خ	وزارت آموزش و پرورش مکلف است در هماهنگی با سازمان اداری و استخدامی نسبت به تفکیک درگاه‌های جذب نیروهای اداری و ستادی با نیروهای آموزشی در سال نخست برنامه اقدام نماید. پس از تفکیک مدنظر سازمان سنجش، سازمان اداری و استخدامی و وزارت آموزش و پرورش مکلفند آزمون‌های استخدامی خود را به تفکیک آموزشی و اداری برگزار نمایند.	در حال حاضر درگاه جذب وزارت آموزش و پرورش تنها از طریق دانشگاه فرهنگیان، تربیت دبیر شهید رجایی و ظرفیت ماده (۲۸) اساسنامه صندوق ذخیره فرهنگیان است. این مسئله موجب می‌شود نیروهای اداری و ستادی نیز از همین طریق جذب شوند که به‌منزله هدررفت ظرفیت‌های تربیت معلم است. از این جهت لازم است درگاه‌های جذب تفکیک شوند و آزمون استخدامی کادر اداری جداگانه انجام شود.
۸۸-س	وزارت آموزش و پرورش (دانشگاه فرهنگیان و سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی درسی) مکلف است با بازنگری در سرفصل‌های تربیت معلم ضمن تربیت معلمان چندمهارتی، برای تمامی دروس جدیدالتألیف با اولویت دوره ابتدایی و متوسطه اول معلم مورد نیاز را تربیت و تأمین کند.	عدم ارتباط بین برنامه درسی و رشته‌های دانشگاه فرهنگیان و نیاز آموزش و پرورش و ازسویی دشوار بودن امکان تغییر در برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان منجر شده است، برخی از کتب آموزشی جدید به مدارس افزوده شود، اما معلمان کشور آموزش لازم جهت تدریس آن را ندیده و از محتوای آن اطلاعی نداشته باشند. به‌طور مثال کتب پُراهمیت تفکر و سواد رسانه، مدیریت و خانواده، سلامت و بهداشت و... به برنامه درسی مدارس افزوده شد، اما عدم تربیت معلم تخصصی منجر گردیده به این دروس توجه ویژه‌ای صورت نگرفته و معمولاً از معلمان غیرتخصصی و به‌عنوان ساعات پوششی دروس تخصصی همچون ریاضی، زیست و ... استفاده شود. این امر در گذشته نیز ملموس بود به‌نحوی که درس مهم حرفه‌وفن در متوسطه اول و کار و فناوری در دوره ابتدایی به همین سرنوشت دچار شد و عملاً از ابتدای تصویب سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و بازنگری سرفصل‌های درسی در سال ۱۳۹۱ تاکنون هیچ معلمی برای این درس تربیت نشده است.
۸۸-س	کارکنان وزارت آموزش و پرورش که عضویت صندوق ذخیره فرهنگیان را پذیرفته‌اند و یا خواهند پذیرفت باید ماهانه درصدی از حقوق و مزایای خود را تا پنج درصد (۵٪) به حساب صندوق واریز کنند و دولت نیز موظف است همه‌ساله معادل سهم واریزی اعضا به صندوق ذخیره فرهنگیان را به‌طور کامل در ردیف اعتباری خاص در بودجه سنواتی منظور و پرداخت نماید. تبصره- وزارت آموزش و پرورش مکلف است ۶ ماه پس از تصویب این قانون، اساسنامه مؤسسه صندوق ذخیره فرهنگیان را در راستای تقویت بنیه مالی فرهنگیان، رفع مشکلات معیشتی آنها، نقش‌پذیری فرهنگیان در هیئت امنا و مدیریت صندوق، ایجاد شفافیت مالی و محاسباتی، رفع تعارض منافع و تعیین وضعیت حقوقی آن مورد بازنگری قرار داده و به تصویب مجلس شورای اسلامی برساند.	با توجه به فقدان قانون تشکیل صندوق ذخیره فرهنگیان به‌صورت مجزا و ذکر آن در قانون برنامه‌های توسعه، اکنون نیز نیاز بدان است که با پایان برنامه ششم، مجدداً حکم تشکیل صندوق که در ماده (۸۵) بدان اشاره شده بود، تکرار شود. همچنین به‌دلیل مشکلات اساسنامه صندوق ذخیره فرهنگیان هم‌اکنون مشکلات فراوانی درخصوص اداره صندوق وجود دارد که لازمه رفع آنها بازنگری در اساسنامه صندوق با توجه به تقویت بنیه مالی فرهنگیان، رفع مشکلات معیشتی آنها، نقش‌پذیری فرهنگیان در هیئت امنا و مدیریت صندوق، ایجاد شفافیت مالی و محاسباتی، رفع تعارض منافع و تعیین وضعیت حقوقی آن است.

محل الحاق	متن پیشنهاد	اظهار نظر مختصر کارشناسی
۸۹-ج	بازنگری در محتوای درسی، روش‌های تدریس و نظام سنجش و ارزیابی یادگیری دانش‌آموزان (امتحانات) با تغییر رویکرد از حافظه‌محوری به مهارت‌محوری با تأکید بر تحقق آموزش و پرورش شش ساحتی و توجه به هویت‌های جنسیتی و اقتضائات بومی مصرح در راهکارهای ۵/۵ و ۶/۵ سند تحول بنیادین نظام آموزش و پرورش در سقف اعتبارات مصوب سالیانه.	محتوای درسی به‌عنوان رکنی مهم در نظام آموزش و پرورش اکنون با چالش‌هایی مواجه است که فرایند یاددهی - یادگیری را مخدوش می‌کند. ازسویی بارها کارشناسان تأکید کرده‌اند که محتوای درسی نیازمند تغییر رویکرد از حافظه‌محوری به مهارت‌محوری است که هرچند تغییراتی از این حیث در کتب درسی به‌وجود آمده اما همچنان به‌دلیل روش‌های تدریس و ارزیابی حافظه‌محور دچار مشکل است. ازاین‌رو تغییر هم‌زمان محتوای درسی، روش‌های تدریس و نظام سنجش و ارزیابی نیازمند بازنگری و تغییر رویکرد است. در این تغییر علاوه بر رویکرد مهارت‌محوری باید به تفاوت‌های هویت‌های جنسیتی دانش‌آموزان و اقتضائات بومی و منطقه‌ای نیز که در راهکارهای ۵/۵ و ۶/۵ سند تحول بنیادین بر آن تأکید شده است، توجه شود.
۸۹-خ	وزارت آموزش و پرورش (سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی درسی، سازمان توسازی، توسعه و تجهیز مدارس و دانشگاه فرهنگیان) مکلف است با مطالعه آینده‌پژوهانه نظام‌های آموزشی تحت تأثیر فناوری‌های نوین در همکاری با سازمان برنامه و بودجه و سازمان اداری و استخدامی نسبت به هوشمندسازی مدارس، تغییرات و اصلاحات کتب درسی، توانمندسازی معلمان و استفاده از ابزارهای نوین به‌عنوان مکمل آموزش حضوری در فرایندهای یاددهی - یادگیری اقدام نماید. تبصره- شورای عالی آموزش و پرورش مکلف است درخصوص هریک از مؤلفه‌های تصریح شده در ماده فوق با تعریف شاخص وضعیت سال شروع برنامه را گزارش و سپس به‌صورت سالیانه درصد پیشرفت را به کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس اطلاع‌رسانی نماید.	فناوری‌های نوین از جمله هوش مصنوعی، تغییراتی اساسی را در فرایندهای یاددهی - یادگیری در سال‌های آتی به‌وجود خواهند آورد ازاین‌رو توجه به این ابزارها و مطالعه آینده‌پژوهانه تحولات نظام‌های آموزشی تحت تأثیر این فناوری‌ها اساسی است. لذا آموزش و پرورش باید مکلف شود در همکاری با سازمان برنامه و بودجه و سازمان اداری و استخدامی تمهیدات لازم را برای بهره‌گیری از این ابزارها در مدارس انجام دهد. لزوم تعریف شاخص در این خصوص برای سنجش میزان پیشرفت ضروری است.
۹۱-ج	به‌منظور رصد دائمی کیفیت آموزشی و کارکردهای وزارت آموزش و پرورش «مرکز سنجش و پایش کیفیت تحصیلی» به سازمانی مستقل ذیل شورای عالی آموزش و پرورش با ساختار هیئت امنایی و با رویکرد استقرار نظام سنجش یکپارچه و برخط شاخص‌های کیفیت نظام آموزشی تبدیل می‌شود. این سازمان موظف به سنجش و ارزیابی و رتبه‌بندی معلمان، ارزیابی و رتبه‌بندی مدارس، ارزیابی و سنجش فرایندهای یاددهی - یادگیری خواهد بود. تمامی پژوهش‌ها و نتایج رصد این سازمان بایستی به‌صورت برخط در دسترس عموم سیاستگذاران، مجریان و پژوهشگران حوزه آموزش و پرورش قرار گیرد.	مرکز سنجش و پایش کیفیت تحصیلی هم‌اکنون به‌عنوان مرکزی ذیل نظر وزیر آموزش و پرورش اداره می‌شود. در ساختار کنونی رئیس سازمان منصوب شخص وزیر است و طبیعتاً گزارش‌های رصد و پایش کیفیت تحصیلی و کارکردهای وزارتخانه از آنجا که به‌منزله عملکرد وزارتخانه مرتبط می‌شود و با تعارض منافع مواجه است. ازاین‌رو این مرکز نیازمند ارتقای ساختاری و تغییر نحوه مدیریت به جهت رفع تعارض منافع و افزایش اختیارات جهت رصد مداوم کیفیت آموزشی است. همچنین نیاز است تحقیقات این مرکز از قید عدم انتشار رها شده و در دسترس سیاستگذاران، مجریان و پژوهشگران حوزه آموزش و پرورش قرار گیرد.
۹۱-ج	بازنگری در مأموریت ریشه‌کنی بیسوادی وزارتخانه آموزش و پرورش با واگذاری این مأموریت به آموزگاران ابتدایی با پرداخت حق‌الزحمه.	با گذشت بیش از ۴۰ سال از فرمان نهضت سوادآموزی حضرت امام خمینی (ره) اما همچنان مطابق آخرین آمارهای به‌دست آمده حدود ۸ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر بیسواد بالاتر از ۶ سال وجود دارد که آمار قابل توجه است. در فرمان حضرت امام (ره) تأکید شده بود که این نهضت بایستی بدون قرطاس‌بازی (کاغذبازی اداری) شکل گیرد. رهبر معظم انقلاب نیز تاکنون دوبار خواستار تعیین و تکلیف ریشه‌کنی بیسوادی شده‌اند. ازاین‌رو پیشنهاد می‌شود به‌جای استفاده از آموزشیاران از نیروهای آموزگار ابتدایی به‌عنوان افرادی که در اقصی نقاط کشور بیشترین دسترسی را به افراد بیسواد دارند و علاوه بر این تخصص سوادآموزی را دارند با پرداخت حق‌الزحمه، استفاده شود.
۹۱-ح	وزارت آموزش و پرورش (سازمان مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی) مکلف است در سقف اعتبارات مصوب سالیانه در سال نخست اجرای برنامه نسبت به تدوین سند الگوی توسعه مدارس غیردولتی با توجه به عدالت آموزشی و آمایش سرزمینی و با تأکید بر اهمیت ماهیت دولتی آموزش ابتدایی نسبت به متوسطه اول و دوم و جلوگیری از رشد بی‌رویه مدارس غیردولتی و اجرای اصل (۳۰) آموزش رایگان اقدام و به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی برساند.	گسترش بی‌حساب مدارس غیردولتی یکی از چالش‌های نظام آموزش و پرورش است. در حال حاضر حد و حدود مشخصی جز استانداردهای نسبت دانش‌آموزان مدارس غیردولتی به کل دانش‌آموزان در مصوبه ۸۸۶ شورای عالی آموزش و پرورش در این خصوص وجود ندارد که کفایت الگویی برای توسعه مدارس غیردولتی را نمی‌دهد. ازاین‌رو نیاز است الگویی برای توسعه مدارس غیردولتی به تصویب رسد که در آن حد و حدود گسترش مدارس غیردولتی در مناطق و دوره‌های تحصیلی مختلف مشخص شود. شاخص این الگو باید توجه به عدالت آموزشی و تأکید بر اولویت ماهیت دولتی مدارس ابتدایی نسبت به متوسطه اول و دوم باشد.

منابع و مأخذ

۱. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
۲. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ آذرماه ۱۳۹۰.
۳. گزارش کارشناسی مرکز پژوهش‌های مجلس با عنوان «ویژگی‌های شکلی مورد انتظار از مواد و احکام لایحه برنامه‌های توسعه پنج‌ساله کشور با استفاده از تجربه برنامه ششم توسعه» با شماره مسلسل ۱۹۰۱۱ منتشره در تاریخ ۱۴۰۲/۳/۲۷.
۴. گزارش کارشناسی مرکز پژوهش‌های مجلس با عنوان «آسیب‌شناسی سیاستگذاری آموزش و پرورش در قوانین برنامه‌های توسعه و عمرانی (۱۴۰۰-۱۳۲۷)» با شماره مسلسل ۱۷۷۸۹ مورخ ۱۴۰۰/۷/۱۷.
۵. ماده‌واحد «نحوه جذب منابع انسانی در مشاغل آموزشی و تربیتی وزارت آموزش و پرورش» مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۹۹/۸/۲۷.
۶. سند «سیاست‌ها و ضوابط کیفیت‌بخشی دانشگاه فرهنگیان» مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۲۲ فروردین ۱۴۰۲.
۷. مصوبه «نشانگرهای ارزشیابی نظام آموزش و پرورش و استانداردهای آن» مصوب جلسه ۸۸۶ جلسه شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۱۳۹۲/۷/۱۵.
۸. قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب مجلس شورای اسلامی مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۴.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ ☎ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ ✉ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir